

Pneumonectomie

U wordt opgenomen in Amsterdam UMC, locatie VUmc, voor een pneumonectomie van de long. Een aantal zaken waarmee u tijdens uw opname en daarna te maken krijgt, zetten we in deze folder nog even op een rijtje, zodat u de informatie op een rustig moment nog eens kunt nalezen.

Vragen komen soms op als de arts of verpleegkundige niet direct beschikbaar is. Het is handig om die vragen dan op te schrijven, zodat u deze op een later tijdstip makkelijk kunt stellen.

Wat is een pneumonectomie?

Bij een pneumonectomie wordt een volledige long chirurgisch verwijderd. Dit gebeurt meestal vanwege een tumor of een ernstige infectie die meer dan één longkwab omvat. Doordat er geen longweefsel meer in de borstholte is na de operatie, loopt de holte langzaam vol met vocht, dat is normaal. De operatie wordt vaak uitgevoerd door een snee tussen de ribben (thoracotomie). Een pneumonectomie is een ingrijpende operatie en de voornaamste risico's zijn een nabloeding, hartritme stoornissen en infectie. Bij deze operatie wordt geen drain achtergelaten in de borstkasholte. Patiënten kunnen over het algemeen na ongeveer vijf dagen naar huis. U kunt verdere details met uw longchirurg bespreken.

De periode voorafgaande aan de operatie.

Het is belangrijk om zowel fysiek als mentaal toe te werken naar de operatie. Dit betekent dat u voldoende beweegt, gezond eet en niet afvalt. Om u hiermee te helpen is er de mogelijkheid dat u voorafgaande aan de operatie begeleiding krijgt van een fysiotherapeut en/of diëtist. Mocht u roken dan is het verstandig om hiermee te stoppen voor de operatie. Hier kunt u ook begeleiding bij krijgen (rookstopbegeleiding).

Dag van de operatie

U moet nuchter zijn voorafgaande aan de operatie. Tot 6 uur voor de operatie mag u nog gewoon eten en drinken; tot 2 uur voor de operatie mag u nog heldere dranken drinken (bv water, limonade, koffie, thee, helder sap). Deze drank mag geen melk(product) of vruchtvlies bevatten. U mag uw ochtendmedicatie met een slokje water innemen, tenzij anders afgesproken met de arts.

In principe worden patiënten op de ochtend van de operatie opgenomen. U mag zich melden op afdeling 5C in het kliniekggebouw van het Amsterdam UMC - locatie VUmc. Dit is op de vijfde

verdieping. Indien u als eerste op het operatieprogramma staat gepland, wordt u om 07:00 verwacht op afdeling 5C. Indien u niet als eerste gepland staat, wordt u om 08:00 verwacht op afdeling 5C. Dit krijgt u ongeveer een week voor de operatie te horen.

Nadat u zich gemeld heeft op afdeling 5C zal een verpleegkundige een opnamegesprek met u voeren. Ook wordt u wegwijs gemaakt op de afdeling en zal u medegedeeld worden hoe laat u ongeveer wordt geholpen. Uiteraard kunt u ook terecht met vragen. Verder krijgt u twee polsbandjes met uw naam, geboortedatum en patiëntnummer. De verpleegkundige zal uw bloeddruk, hartslag, temperatuur, zuurstofsaturatie en gewicht meten. Indien nodig wordt er bloed afgenomen voor onderzoek.

In Amsterdam UMC worden longoperaties standaard uitgevoerd door twee longchirurgen die samen opereren, één van de twee longchirurgen zal voorafgaande aan de operatie bij u langskomen. Als u nog vragen heeft, kunt u deze stellen. Ook zal de chirurg een markering aanbrengen aan de kant waar u geopereerd wordt. Voor de operatie wordt u naar de inleidingsruimte gebracht. Hier wordt u ontvangen door medewerkers van de anesthesiologie en krijgt u een infuus in een ader in uw arm. Daarna gaat u naar de operatiekamer. Voorafgaande aan de start van de operatie wordt eerst een epiduraal katheter geplaatst. De anesthesist zal dit met u bespreken.

Na de operatie

Na de operatie gaat u eerst naar de uitslaapkamer (PACU). Na een pneumonectomie is het gebruikelijk dat u de eerste nacht doorbrengt op de uitslaapkamer. De eerste contactpersoon zal na de operatie door de chirurg worden gebeld om te vertellen hoe de operatie is verlopen. Als er geen bijzonderheden zijn, gaat u de dag na de operatie terug naar de verpleegafdeling.

Bij aankomst terug op de afdeling heeft u:

- Een operatiewond. Deze is onderhuids gehecht en de hechtingen zullen vanzelf oplossen.
- Een infuus in uw arm, voor het eventueel toedienen van vocht of medicatie.
- Een zuurstofbril voor extra zuurstof.
- Een epiduraal katheter in de rug voor pijnstilling.
- Een blaaskatheter. Deze blijft in ieder geval zitten tot na het verwijderen van de epiduraal katheter.

Na de operatie mag u weer eten en drinken, echter na een pneumonectomie krijgen patiënten wel tijdelijk een vochtbeperking opgelegd. Dit wordt opgelegd om te voorkomen dat u te veel vocht vasthoudt na deze operatie.

Bij deze operatie wordt geen drain achtergelaten in de borstkasholte. Het heeft de voorkeur dat u zo snel mogelijk na de operatie uit bed komt. Doe dit samen met de verpleegkundige. Het is belangrijk dat u na de operatie zo veel mogelijk (minimaal 3x/dag) uit bed komt en regelmatig diep doorzucht. U krijgt hierbij zo nodig ondersteuning van de fysiotherapeut en de verpleging, maar het echte 'werk' moet door u worden gedaan.

Adequate pijnstilling na de operatie is essentieel voor een vlot herstel. Geef het aan wanneer de pijn, ook ondanks de al voorgeschreven pijnstilling, toch niet draaglijk is. De verpleging zal ook vaak aan u vragen om de pijn een cijfer te geven. Het cijfer 0 is geen pijn en het cijfer 10 is een ondragelijke pijn. Als de pijn voor u niet acceptabel is, krijgt u extra medicatie tegen de pijn. Ook krijgt u de gehele opname een kleine injectie om trombose te voorkomen.

Ontslag

Elke ochtend wordt er door de longchirurgen en de zaalarts gezamenlijk visite gelopen. Dan wordt ook besproken wanneer u het ziekenhuis kan verlaten. Patiënten kunnen over het algemeen ongeveer vijf dagen na de operatie weer naar huis, op voorwaarde dat de pijn onder controle is. Houd er rekening mee dat het niet gangbaar is dat patienten na een longoperatie naar een revalidatie instelling gaan en die mogelijkheid is vaak ook niet beschikbaar. U krijgt bij ontslag een afspraakbrief mee voor controle op de polikliniek over 2-3 weken. Dan zal de uitslag van het weefselonderzoek worden besproken, en wordt ook de hechting van de drain verwijderd.

Onvoorziene omstandigheden

Het komt voor dat u wordt opgenomen voor een operatie en dat de ingreep op het laatste moment moet worden uitgesteld. Hoewel er zoveel mogelijk volgens een planning wordt gewerkt, kunnen er zich situaties voordoen die niet te voorzien zijn (bijvoorbeeld door ziekte onder het personeel). We realiseren ons dat dit heel vervelend is. We doen er alles aan om de ingreep zo snel mogelijk opnieuw te plannen. Soms kan dit binnen dezelfde opname, maar het kan ook zo zijn dat u weer naar huis gaat en later opnieuw wordt ingepland.

Deze folder beschrijft de gebruikelijke gang van zaken, maar het is altijd mogelijk dat afgeweken wordt van de standaard werkwijze.

Adviezen voor de eerste twee weken na een longoperatie

1. Zucht overdag enkele malen per uur diep in en uit.
2. De eerste twee weken na de longoperatie kunt u het beste niet:
  - Zware (>5kg) voorwerpen tillen.
  - Zwemmen of in bad gaan. U mag wel douchen. De wond mag u dan droogdeppen.
  - Deelnemen aan het verkeer, zoals zelf autorijden of motorrijden. Wandelen mag uiteraard wel. Ook is het aan te raden dat u niet deelneemt aan het verkeer zolang u gebruikt maakt van morfine tabletten ("Oxycodon") tegen de pijn.

Het is gangbaar dat patienten de eerste twee weken na de longoperatie elke dag op vaste tijdstippen paracetamol gebruiken. De inname van zwaardere pijnstillers bespreekt u met de zaalarts.

Wanneer moet u contact opnemen?

Bij problemen in de periode tussen ontslag en de controle afspraak op de polikliniek belt u in de daguren met de casemanager longchirurgie, 06-25152689. 's Avonds, 's nachts of in het weekend belt u met de verpleegafdeling 5C, (020) 444 2150.

U kunt ook altijd mailen naar pm.vandenbroek@amsterdamumc.nl

Problemen kunnen zijn:

- Koorts (temperatuur > 38.5°)
- Toenemend pijnlijke wond
- Roodheid naast de wond of lekkage van vocht of pus uit de wond
- Toename van hoestklachten en opgeven van geel/groen slijm of bloed

- Toename van kortademigheid
- Hartkloppingen
- Het ontstaan van een onderhuidse zwelling

Dagritme en lichaamsbeweging

Als u weer thuis bent, moet u weer een eigen dagritme opbouwen. U zult zich echter nog niet meteen fit voelen na uw ontslag uit het ziekenhuis. Na inspanning kunt u nog sneller moe of kortademig worden. Om uw dagritme weer op te bouwen zult u verschillende activiteiten moeten ondernemen. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat u voor voldoende lichaamsbeweging zorgt. Dat gaat vaak het beste door zoveel mogelijk zelf te doen (bijvoorbeeld wassen, aankleden, eten klaarmaken) en overdag uit bed te zijn. U mag hierbij uw arm aan de geopereerde zijde gewoon gebruiken (u mag er ook op slapen) mits het niet te veel pijn doet. Ook is normaal dat patienten nog vermoeid zijn en daardoor overdag kort slapen. Ook uw conditie opbouwen is belangrijk. Dit kunt u bijvoorbeeld doen door te fietsen op een hometrainer, trappen te lopen en dagelijks een wandeling te maken. U kunt uw activiteiten uitbreiden als u merkt dat u geen of weinig pijn heeft en niet te snel moe of te kortademig wordt.

Vliegen

Vliegen is niet toegestaan de eerste 6 weken na de operatie. Indien u eerder moet vliegen bespreek dit dan met uw chirurg voorafgaande aan de operatie.

Operatiewond

De operatiewond kan tijdens de herstelfase nog pijnlijk zijn. Dit wordt in de loop van de tijd minder. Soms is het gebied vóór of achter de wond gevoelloos of voelt het anders aan. Dit is normaal na een longoperatie en komt door kneuzing van de zenuwen die tussen de ribben lopen. In de loop van de tijd herstelt het gevoel weer.

Nuttige websites

Wij raden de volgende websitesites aan voor meer informatie:

- www.iknl.nl: website van alle integrale kankercentra in Nederland
- www.amsterdamumc.nl/nl/longchirurgie/home.htm